

Gezondheid Voorop: langdurig investeren in gelijke gezondheid voor iedereen

Iedereen in Nederland verdient een kans op een zo gezond mogelijk leven. Voor sommige mensen is deze kans niet vanzelfsprekend. Mensen met een lage sociaaleconomische positie (SEP) leven 8 jaar korter en 23 jaar in minder goede gezondheid dan mensen met een hoge SEP. Het gebrek aan stabiel en voldoende inkomen, aan de mogelijkheid tot gezond eten, onderwijs en veilig werken en wonen beïnvloedt de gezondheid negatief.

Dagelijks zien artsen deze mensen in hun spreekkamer. Mensen met gezondheidsproblemen waarvan de oorzaken en oplossingen veelal buiten het medisch domein liggen. De impact van de medische zorg op gezondheid van mensen is slechts elf procent, terwijl leefstijl, en sociale- en fysieke omgeving voor bijna 70 procent van invloed zijn op de gezondheid.¹

Wij vragen u maatregelen in uw verkiezingsprogramma op te nemen die bijdragen aan een gelijke kans op een leven in gezondheid.

Verkiezingsboodschap KNMG

Gelijke gezondheid leidt tot het verbeteren van de volksgezondheid, de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg, en draagt bij aan het verminderen van de druk op de zorg. Voor de samenleving betekent het dat de oorzaken van gezondheidsverschillen op de juiste plek, zoals in het sociaal domein en niet in het medische domein, worden aangepakt. Voorkomen is beter dan genezen en we moeten af van dweilen met de kraan open.

Hiervoor zijn de volgende maatregelen nodig:

- 1. Health in and for all policies:** Veel factoren buiten de gezondheidszorg, zoals wonen, werken, voeding, onderwijs en infrastructuur, hebben een belangrijke invloed op gezondheid van de bevolking. Dat vraagt om een brede visie op gezondheidsbeleid. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een aanpak over de verschillende beleidsterreinen heen en een integrale samenwerking tussen alle ministeries. Daarnaast moet nieuw beleid getoetst worden op het effect op de gezondheid van de bevolking.
- 2. Verankeren van lange termijn gezondheidsdoelen in de wet en het onafhankelijk toezicht op naleving van gestelde doelen:** Het wettelijk verankeren van gezondheidsdoelen is een kansrijke manier om los te komen van kortdurende vierjaarlijkse beleidscycli op landelijk en decentraal overheidsniveau. Daarmee is de continuïteit van beleid gediend en dat is nodig, omdat verbetering van de volksgezondheid een lange adem vergt. Daarnaast vragen we een onafhankelijk commissaris aan te stellen die in samenspraak met ministeries en medeoverheden het programma opstelt. De commissaris ziet toe op de naleving van de gestelde doelen.

¹ Determinantsofhealth.org

3. **Structureel investeren in leefstijlpreventie:** Er is een verschuiving nodig van zorg naar preventie, met als doel het voorkomen van ziekte en het bevorderen van gezondheid. Door te focussen op functioneren en participeren en te investeren in leefstijlpreventie, kan de behoefte aan intensieve medische behandelingen vaak worden verminderd waardoor de druk op de zorg kan worden teruggebracht. Structurele investeringen in leefstijlpreventie zijn nú nodig om uitgaven in de toekomst te verminderen.
4. **Gezondheidskloof verkleinen door garanderen bestaanszekerheid:** Mensen die leven met geldzorgen, schulden of armoede hebben vaker chronische stress, een ongezonde leefstijl of chronische ziekten zoals diabetes en hart- en vaatziekten. Dit moeten we voorkomen. Het waarborgen van een stabiele basis voor iedereen in de samenleving is van groot belang om gezondheidsproblemen die verband houden met een lage sociaaleconomische positie te voorkomen en de gezondheidskloof te verkleinen. Om dat te bereiken moet bestaanszekerheid worden gegarandeerd: Een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen en de mogelijkheid tot gezond eten, onderwijs en veilig werken en wonen. Hiermee worden de gezondheid en welzijn van mensen in een kwetsbare positie verbeterd.
5. **Voldoende artsen in de eerste lijn en sociale geneeskunde:** Er zijn toenemende tekorten aan geneeskundig specialisten in extramurale vakgebieden, zoals huisartsen, bedrijfsartsen, jeugdartsen, specialisten ouderengeneeskunde en verslavingsartsen. Juist voor deze geneeskundig specialismen geldt dat de instroom in de opleidingen achterblijft bij wat er voor de toekomst van de zorg nodig is. Deze beroepen zijn noodzakelijk om beweging te realiseren, naar meer preventie, meer zorg in de thuissituatie en terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Er ligt een opgave voor de overheid en de sector om voldoende artsen voor de extramurale vakgebieden aan te trekken en op te leiden. Samenwerking tussen het onderwijsveld, de universiteiten, werkgevers en ministeries is noodzakelijk om oplopende tekorten terug te dringen.
6. **Aanpak van agressie in de zorg:** Ruim een derde van de artsen heeft ervaring met bedreiging of intimidatie. De impact op artsen is groot. Agressie en intimidatie leveren stress op (54%) en bijna 20% ontwikkelt fysieke klachten. Bedreiging vormt een reëel risico voor verzuim, uitval en zelfs stoppen met het vak. Vier procent van de artsen en zorgprofessionals overweegt daarom de zorgsector te verlaten. Dit draagt bij aan de druk waar velen in hun werk toch al onder staan. Gezien de grote personeelstekorten in de zorg is het noodzakelijk dat we artsen en zorgmedewerkers behouden voor het vak. Om agressie in de zorg tegen te gaan zijn de volgende drie maatregelen nodig:
- Stel een steunpunt in voor artsen en zorgprofessionals.
 - Lanceer een publiekscampagne tegen agressie en intimidatie in de zorg.
 - Zet een bewustwordingscampagne op voor artsen en andere zorgprofessionals om weerbaarheid te vergroten en handelingsperspectief te bieden.
- Deze maatregelen vereisen een gecoördineerde inspanning van de politiek, zorginstellingen, medisch personeel en de samenleving als geheel.

Met deze zes maatregelen kunnen we daadwerkelijk streven naar een gezonde samenleving waarin iedereen gelijke kansen krijgt op een zo gezond mogelijk leven. Als KNMG zijn we bereid om onze expertise in te zetten en samen met u te bouwen aan een gezonde toekomst voor Nederland.

De KNMG volgt medisch ethische kwesties nauwlettend en waar nodig kan de KNMG u als verkiezingsprogrammacommissie vanuit haar expertise ook op andere dossiers te woord staan, zoals levensinde, beroepsheim, tuchtrecht of bijvoorbeeld Wet BIG.

Voor vragen of een afspraak kunt u contact opnemen met Aukje Ravensbergen, adviseur Public Affairs a.i. KNMG, telefoon 06 - 57925279, of e-mail a.ravensbergen@fed.knmg.nl.